

Raadsvoorstel

Onderwerp **Afvalbeheerplan 2016 – 2020 Op weg naar een afvalloze Stad**
Registratienr. 5331521 Steller/telnr. Miriam.Hall/ 10 30 Bijlagen -1

Classificatie	☒ Openbaar ☐ Geheim		
	☐ Vertrouwelijk		
Portefeuillehouder	van Keulen	Raadscommissie	Beheer en Verkeer

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. het afvalbeheerplan 2016 – 2020, Op weg naar een afvalloze Stad, vast te stellen;
- II. tot invoering van Diftar in de planperiode;
- III. de totale kosten van de invoering van Diftar te bepalen op € 3.094.000,-;
- IV. hiervan € 1.270.000,- te dekken uit de vastgestelde investeringsruimte voor routine investeringen t/m 2016;
- V. voor het resterende bedrag van € 1.824.000,- het college opdracht te geven met een aanvullende kredietaanvraag te komen;
- VI. De exploitatielasten ad € 236.375,- van de investeringen van € 3.094.000,- (besluitpunt IV. en V) te dekken uit de afvalstoffenheffing;
- VII. het afvalbeheerplan 2011 – 2015 in te trekken per 1 januari 2016.

Of

- I. het afvalbeheerplan 2016 – 2020, Op weg naar een afvalloze Stad, vast te stellen;
- II. niet te kiezen voor invoering van Diftar in de planperiode;
- III. de totale kosten te bepalen op € 1.559.000,-;
- IV. hiervan € 1.270.000,- te dekken uit de vastgestelde investeringsruimte voor routine investeringen t/m 2016;
- V. voor het resterende bedrag van € 289.000,- het college opdracht te geven met een aanvullende kredietaanvraag te komen;
- VI. de exploitatielasten ad € 186.875,- van de investeringen van € 1.559.000,- (besluitpunt IV en V) te dekken uit de afvalstoffenheffing;
- VII. het afvalbeheerplan 2011 – 2015 in te trekken per 1 januari 2016.

Samenvatting

Het huidige afvalbeheerplan loopt van 2011 tot en met 2015. U gaf aan vroegtijdig betrokken te willen worden in het traject om te komen tot een nieuw afvalbeheerplan. Daarom heeft u in april van dit jaar de discussienota Op weg naar een afvalloze Stad besproken. Vervolgens gaf u ons de opdracht om een nieuw afvalbeheerplan uit te werken, waarbij het voorzieningenniveau voor de inzameling van afvalstromen wordt verhoogd en de optie van Diftar wordt uitgewerkt. U nam 2 moties aan.

Aanleiding en doel

Het huidige afvalbeheerplan loopt van 2011 tot en met 2015. In april deed u richtinggevende uitspraken over de ambitie van het nieuwe afvalbeheerplan. U gaf aan u te vinden in de voorgelegde visie en milieudoel en u verzocht ons om twee varianten uit te werken; de implementatie van extra voorzieningen in de wijken om afvalscheiding makelijker te maken en de implementatie van Diftar. U nam 2 moties aan, één gericht op lobby om de statiegeldregeling in stand te houden en één gericht op het uitwerken van het initiatief 100 x 100 x 100 in Groningen (100 huishoudens leven 100 dagen 100% afvalloos). Het Rijk besloot in juni om de statiegeldregeling voorlopig in stand te houden. Het initiatief 100 x 100 x 100 Groningen is opgenomen als een van de te nemen maatregelen in de komende planperiode.

In het voorliggende plan wordt eerst ingegaan op de brede en lokale ontwikkelingen die relevant zijn voor het thema huishoudelijk afval. Daarna wordt ingegaan op de uitkomsten van de Stadspanel enquête. Vervolgens wordt de visie verwoord en wordt aangegeven hoe dat wordt vertaald in doelen voor de komende periode. Aansluitend worden de te nemen maatregelen gepresenteerd voor het komende vier jaar. Er wordt een vergelijking gemaakt van de effecten van een verhoogd voorzieningenniveau en de effecten van invoer van Diftar. Tenslotte worden de financiële kaders, communicatieaanpak en de juridische kaders uiteengezet.

Kader

De gemeentes hebben de wettelijke zorgplicht om het huishoudelijk afval binnen de gemeentegrenzen in te zamelen. Hoe dat plaatsvindt en verdere ambities t.a.v. afvalstromen staan verwoord in het afvalbeheerplan. Ondertussen heeft het Rijk ambities gesteld over het hergebruik van afvalstoffen. Ze wil dat 65% van het huishoudelijk afval wordt hergebruikt in 2015 en 75% in 2020. Daarnaast moet er maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar worden geproduceerd in 2020. Momenteel wordt bezien of het reëel is dat deze generieke doelen van toepassing zijn voor de grote steden met meer dan 50% hoogbouw, zoals Groningen. In 2013 werd daar namelijk gemiddeld 32% van het huishoudelijk afval gescheiden en 285 kg restafval per inwoner per jaar geproduceerd. Een scheidingspercentage van 75% en 100 kg restafval per inwoner per jaar lijkt dan haast onmogelijk voor 2020. Deze doelen worden overigens niet verplicht opgelegd door het Rijk.

Argumenten en afwegingen

Wij hebben gebruik gemaakt van uw richtinggevende uitspraken tijdens de opinierende bespreking van de discussienota Op weg naar een afvalloze Stad bij het maken van dit afvalbeheerplan.

Groningen staat bekend als een koploper op afvalgebied. Dat blijkt uit het feit dat Groningen nu 56% van het huishoudelijk afval hergebruikt. Het is niet mogelijk om het doel van het Rijk om 75% van het huishoudelijke afval in 2020 te hergebruiken voor een grootstedelijk gemeente als Groningen. Dat blijkt uit varianten die zijn uitgewerkt in de discussienota. Daarom wordt geadviseerd om te kiezen voor een hergebruikpercentage van 65% en maximaal 150kg restafval per inwoner in 2020. Wij denken dat het wel haalbaar is om te gaan voor 100% hergebruik in 2025 gezien de snelheid waarmee hergebruikinnovaties worden geïmplementeerd. Daarnaast worden er doelen voorgesteld gericht op het serviceniveau voor bewoners, kostenefficiëntie en maatschappelijk verantwoord handelen.

Op basis van de geformuleerde doelen is een pakket aan maatregelen uitgewerkt. Deze zijn gericht op afvalpreventie, de uitrol van extra voorzieningen in de wijken, het mogelijk maken van Diftar, kostenefficiëntie, maatschappelijk verantwoord ondernemen en participatie. Er wordt voorgesteld dat een intensieve communicatiecampagne wordt gevoerd over de gehele planperiode. Wij zijn namelijk grotendeels afhankelijk van bewoners voor de realisatie van de doelen en actieve communicatie helpt om Stadgers te motiveren bewuster te kiezen voor afvalpreventie en afvalscheiding. Daarnaast wordt geadviseerd om maatregelen wijkgericht uit te rollen, zo veel mogelijk op een participatieve wijze. Daarmee kunnen bewoners per wijk aangeven welke voorzieningen ze waar nodig hebben om meer afval te scheiden. De maatregelen die gericht zijn op de invoer van Diftar zijn op een rij gezet. Er is relatief veel werkgelegenheid verbonden aan afvalinzameling en bewerking. Daarom wordt geadviseerd om waar mogelijk bewoners met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen te bieden en regionale werkgelegenheid te stimuleren met deze werkzaamheden. Daarnaast wordt geadviseerd om aandacht te besteden aan duurzaamheid i.r.t. onze eigen wagenpark. Wij streven er continu na om onze vuilniswagen op de meest duurzame brandstof te laten rijden en zien nieuwe kansen door waterstof te gaan gebruiken. Waar dat nodig is, wordt geadviseerd om handhaving in te zetten.

De uitrol van extra voorzieningen heeft het meeste draagvlak bij leden van het Stadspanel. Op basis van prognoses is berekend dat de mate van hergebruik met een paar percent stijgt tot 58%. Het voorgestelde doel van 65% hergebruik wordt niet gehaald. De afvalstoffenheffing daalt met circa € 2,- per jaar per aansluiting.

Met Diftar wordt het hoogste percentage hergebruik gerealiseerd, (65%). Het voorgestelde doel wordt gehaald en de afvalstoffenheffing van bewoners kan het meest dalen. Bewoners hebben namelijk zelf invloed op de hoogte van hun afvalstoffenheffing. Dit is wel afhankelijk van de grootte van het huishouden. Hoe groter het huishouden hoe beperkter de mogelijkheden om minder afvalstoffenheffing te betalen. De leden van het Stadspanel vinden Diftar een lastige variant. Ook al is 65% positief of neutraal over het principe, Diftar is de minst favoriete variant om te worden ingevoerd. Geënquêteerden zijn bang dat het zal leiden tot ongewenst gedrag zoals het dumpen van afval.

Bij de behandeling van de discussienota maakte een aantal van uw fracties zich zorgen over de toename in bijplaatsingen en het dumpen van afval bij de invoer van Diftar. In algemene zin kan worden gesteld dat meer afval wordt gedumpt in de openbare ruimte in gemeenten met Diftar dan in gemeenten zonder. Er wordt ook meer afval in de openbare prullenbakken gedumpt. Gerichtte communicatiecampagnes en extra toezicht en handhaving helpen om het dumpen te voorkomen. In Nijmegen en Maastricht, grote steden vergelijkbaar met Groningen waar Diftar jaren geleden is ingevoerd, was er ook veel zorg over een toename van bijplaatsingen en het dumpen van afval. In deze steden blijkt dat er minder afval wordt gedumpt dan oorspronkelijk werd verwacht. Meer dan 40% van alle Nederlandse gemeenten hebben Diftar ingevoerd. Met Diftar ontstaat het risico dat het aantal technische storingsen en verstoppingen van ondergrondse containers toeneemt. Sommige bewoners zullen namelijk zoveel mogelijk afval in een keer in de trommel willen proppen. Deze situatie kan worden geminimaliseerd door meer preventief onderhoud te plegen en snel te handelen bij verstoringen om overlast hierdoor te voorkomen.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Vooruitlopend op de opiniërend bespreking van uw ambities op basis van de discussienota Op weg naar een afvalloze Stad, is het Stadspanel gevraagd om een enquête in te vullen. Bijna 5000 leden hebben hierop gereageerd. De uitkomsten van de enquête zijn gebruikt bij de uitwerking van dit plan. Nadat de discussienota door u was besproken zijn alle bewonersorganisaties in de stad gevraagd om aan te geven hoe volgens hen afvalscheiding en hergebruik de komende jaren gestimuleerd en door de gemeente beter gefaciliteerd kan worden. De uitkomsten van dat verzoek zijn ook gebruikt bij de uitwerking van dit plan. In het afvalbeheerplan wordt voorgesteld dat bewoners en andere partijen zoals woningcoöperaties en verenigingen van eigenaren worden betrokken bij het bepalen van de locaties voor extra voorzieningen in de wijken. Ze worden ook zo veel mogelijk bij de uitrol van overige maatregelen betrokken.

Financiële consequenties

Voor alle maatregelen en de twee varianten die worden voorgelegd, zijn de investeringen gedurende de planperiode, de effecten op de exploitatiekosten en de effecten op de afvalstoffenheffing uitgewerkt.

De voorgestelde maatregelen om het voorzieningenniveau te verhogen vergen in totaal € 1.559.000,-- excl. btw aan kosten resp. investeringen. De maatregelen leiden na volledige implementatie tot een daling van de afvalbeheerskosten met circa € 190.000,-- per jaar. Daarmee daalt de afvalstoffenheffing met circa € 2 per aansluiting.

Maatregelen "Extra impuls"	Kosten in planperiode	2016	2017	2018	2019	2020
Investeringsen						
• Uitbreiding bovengrondse brengpunten glas, papier, textiel, AFEA	€ 294.000	€ 180.000	€ 114.000			
• Vervanging bovengrondse containers glas & papier door ondergrondse	€ 440.000	€ 215.000	€ 115.000	€ 110.000		
• Vervanging betoncocons	€ 525.000	€ 255.000	€ 270.000			
• Uitbreiding papiermini's	€ 250.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 50.000		
Totaal investeringen (€)	€ 1.509.000	€ 750.000	€ 599.000	€ 160.000		
Effect investeringen op exploitatie (€/jaar)	€ 171.125	na volledige implementatie				
Effect op verwerkingskosten restafval / baten deelstromen (€/jaar)	-€ 358.000					
Totaal structureel effect op exploitatie (€/jaar)	-€ 186.875					
Overige maatregelen (incidenteel effect op exploitatie)		2016	2017	2018	2019	2020
• Pilot 100 / 100 / 100	€ 25.000	€ 25.000				
• Pilot bronscheiding kleine PET-flessen / blik	€ 25.000	€ 25.000				
Totale kosten planperiode (incl. incidentele maatregelen)	€ 1.559.000					

Om Diftar in te voeren moeten aanvullende investeringen worden gedaan. Daarnaast moeten er extra structurele kosten worden gemaakt voor maatregelen zoals extra toezicht en handhaving, inning van de afvalstoffenheffing en de afhandeling van bezwaarschriften. De totale kosten van invoering van Diftar bedragen € 3.094.000,-- excl. btw. Overall leidt implementatie van Diftar tot een structurele daling van de afvalbeheerskosten met circa € 236.375,-- per jaar. Daarmee daalt de afvalstoffenheffing met gemiddeld € 3 per aansluiting als een bewoner geen extra afval gaat scheiden.

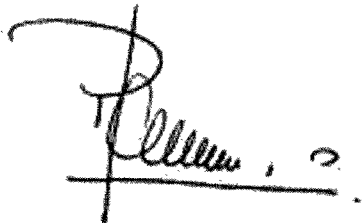
Maatregelen "Diftar"		Kosten in planperiode	2016	2017	2018	2019	2020
Investerings							
● Uitbreiding inzamelstructuur glas, papier, textiel, AEEA	€ 294.000	€ 180.000	€ 114.000				
● Vervanging bovengrondse containers glas & papier	€ 440.000	€ 215.000	€ 115.000	€ 110.000			
● Vervanging betoncocons	€ 525.000	€ 255.000	€ 270.000				
● Vervanging verzamelcontainers	€ 625.000	€ 315.000	€ 310.000				
● Uitbreiding papiermini's	€ 250.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 50.000			
● Uitgifte huisvuilpassen (toegangscontrole afvalbrengstations)	€ 305.000		€ 305.000				
● Aanbrengen weegapparatuur op inzamelvoertuigen	€ 355.000		€ 355.000				
● Aanpassingen ICT	€ 100.000		€ 100.000				
Totaal investeringen (€)	€ 2.894.000	€ 1.065.000	€ 1.669.000	€ 160.000			
Effect investeringen op exploitatie (€/jaar)	€ 408.625						
Effect op verwerkingskosten restafval / baten deelstromen (€ / jaar)	-€ 1.195.000						
Reductie inzamelkosten restafval & gft (€ / jaar)	-€ 150.000						
Aanvullende maatregelen met structureel effect op exploitatie			2016	2017	2018	2019	2020
● Extra inzet toezicht & handhaving (€ / jaar)	€ 150.000			✓	✓	✓	✓
● Extra inzet / kosten inning ASH & bezwaarschriften (€ / jaar)	€ 150.000			✓	✓	✓	✓
● Extra inzet ruimen dumpingen (€ / jaar)	€ 200.000			✓	✓	✓	✓
● Extra inzet onderhoud / verhelpen storingen (€ / jaar)	€ 150.000			✓	✓	✓	✓
● Extra inzet administratief (€ / jaar)	€ 50.000			✓	✓	✓	✓
Totaal structureel effect op exploitatie (€ / jaar)	-€ 236.375	navolgedige implementatie					
Overige maatregelen (incidenteel) effect op exploitatie			2016	2017	2018	2019	2020
● Pilot 100 / 100 / 100	€ 25.000	€ 25.000					
● Pilot bronscheiding kleine PET-flessen / blik	€ 25.000	€ 25.000					
● Communicatiecampagne diftar	€ 150.000		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000		
Totale kosten planperiode (incl. incidentele maatregelen)	€ 3.094.000						
Facultatieve maatregelen							
● Aanpassing / herindeling afvalbrengstations (stelpost)	€ 1.500.000						

Overige consequenties

Vervolg

Nadat het nieuwe afvalbeheerplan is vastgesteld zullen we beginnen met de uitrol van de maatregelen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink